

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Lju bljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in ostanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 117.

V Ljubljani, v ponedeljek 24. maja 1897.

Letnik XXV.

Resna znamenja.

Nemški liberalni in nacionalni listi nadaljujejo z vsemi silami svoje hujskajoče delo za skrajno obstrukcijo. In danes bodo gotovo želi v zbornici sad svojega razdirajočega rovanja. Vlada in desnica sta se sicer dogovorili za jednotno postopanje v zbornici ter sta pripravljeni vse poskusiti, da se vendar jedenkrat prične v zbornici z delom. Toda dobra volja vlade in desnice, kdo vé, če bo močna dovolj, da premaga nasprotnike? Proti vpitju, razgrajanju, ropotanju, razbijanju, napadanju zbornični pravilnik nima nobene moči, ker zbornica nima na razpolago nobenih „venbaciteljev“, ki so jedini zmožni premagati taka „argumenta baeulatoria“, kakoršnih se sedaj poslužujejo zastopniki nemško-liberalne kulture in inteligencije.

Položaj je tedaj ta: Vlada ne sme, desnica ne more, nemško-liberalna levica pa noče odnehati. Normalnim putem se bo torej ta zadeva le težko razmotala in treba bo za take nepričakovane parlamentarne razmere tudi izrednih sredstev. Za katera se je vlada po dogovoru z večino odločila, nam sedaj še ni znano. Pač pa, sklepajoč po dejanskih razmerah, moramo priznati, da je ustavnim putem težko dobiti kako zakonito sredstvo, ki bi se skazalo kot zadostno.

Državni voz notranje politike tiči v globokem blatu in nikdo ne more vedeti, kako ga bo mogoče izvleči zopet na trdna tla. Jasno je, da, ako parlamentarizem ni mogoč vsled obstrukcije, treba izvenparlamentarnim, torej protustavnim putem kaj ukreniti, ker razmere nujno silijo delo naprej.

Katoličani in Slovani pri tem seveda nimamo ničesar izgubiti, ker je sedanja ustava naperjena uprav proti načelom, katera mi zastopamo. Zato lahko mirnim srcem opazujemo nadaljno razvijanje teh nenormalnih razmer.

Še resneje pa se nam pokažejo te razmere, ako pomislimo, da se sedaj vrše dogovori za obnovev avstro-ogerske nagodbe. Pri teh dogovorih je šla avstrijska vlada v svojih popustitvah že tako daleč, da bi po našem mnenju za svoje predloge ne mogla dobiti večine v državni zbornici.

Badeni je namreč že glede vžitninskega davka, glede dobička za Ogersko pri papirni banki in glede obteženja Avstrije pri plačevanju 80 mil. dolga toliko materialnih prednostij prepustil Ogrom, da bi naša državna polovica komaj pokrila svojo dejansko izgubo, ako se kvota poviša za pet odstotkov, kakor sedaj Badeni zahteva. Kako je Avstrija pri tej nagodbi vdarjena, kažejo vzlasti državni dolgovi.

Po izvestju komisije za državne dolgove namreč ti dolgovi znašajo 4324 mil. gold., ki zahtevajo letnih 172 mil. obrestij. Od teh Ogerska plačuje le 30 mil., naša polovica pa 142 mil. Ali ni to vnebovpjoča krivica, ki se vsled dualizma godi naši državni polovici? In vendar se Ogri trmasto drže svojih 34 odstotkov, katere so pripravljeni dati po novi nagodbi nasproti 36 4 odstotkom, katere zahteva avstrijska vlada. Gre se torej za 2 1/2 mil. gl., za katere hoče Ogerska v nevarnost staviti dualizem.

Badeni je prišel iz Budimpešte prepričan, da je obnovenje nagodbe zaradi trmoglavosti Ogrov nemogoče. Sedaj govore, da se sedanja nagodba podaljša začasno za jedno leto. Toda kaj potem? Čez jedno leto bodo razmere ravno iste kakor so sedaj.

Vidi se torej, da so razmere zelo napete in da je za Avstrijo v notranjih njenih razmerah pričakovati temeljitih ustavnih sprememb. Časi so torej zelo resni in avstrijskim narodom, vzlasti slovanskim treba biti pripravljenim, da s previdnim in odločnim, pred vsem pa složnim postopanjem store vse, da se

zamotana štrana ugodno razreši za Avstrijo in njene narode.

Primorske razmere.

(Izv. dopis.)

Ker italijanski „L' Amico“ tudi naš list napada, ker smo se v borbi mej italijanskimi in slovenskimi katoliškimi listi postavili na stran Slovencev, v pojasnilo priobčujemo nastopen dopis, ki zgodovinsko pojasni konflikt mej „Prim. listom“ na jedni in mej „Amico“ in „Eco“ na drugi strani.

Povod temu konfliktu je bil Sent Peterski shod, na katerem se je v splošno zadovoljnost zatrdilo, da ni mej obema, upamo bivšima strankama slovenskima na Goriškem več nikake bistvene difference glede na postopanje v narodnem vprašanju. Na tem shodu so si podali voditelji obeh strank, t. j. „Sociine“ in „Primorskega lista“ roke v skupno delovanje za interese teptanega slovenskega naroda. To priliko je „Eco“ takoj porabil in se nastopno izrazil:

„Ne mislimo govoriti o pomenu onega shoda, ampak povemo samo, da je bilo o tej priliki tam ljudstva obeh strank, v kateri so se do sedaj delili Slovenci naše dežele, in da sta stranki onega dne sklenili pomirje — za danes javljamo samo dejstvo.“

„Prim. List“ je nato odgovoril, da je pozabila „Eco“ povedati, da je drž. poslanec dr. Gregorčič v šolskem, cerkvenem in socialnem vprašanju govoril na podlagi skupnega pastirskega lista avstrijskih škofov, in potem pravi:

„Eco“ pa ne ve povedati o združenju obeh strank, ter nam indirektno hoče očitati, da smo se izneverili katoliškim načelom. Da, „Eco“, jedini smo v narodnih težnjah, ker so in bodo pri sedanjih razmerah še desetletja pravične. Verska načela pa naš

LISTEK.

Egiptsko pismo.

I.

Vrednost državnih preustrojb po izlamu.

Po padu Hartuma in žalostnem koncu Gordona-paše in egiptsko-angleške vojske v Sudanu prišle so polagoma vse južno-egiptske provincije do Vadi Halfe zmagovalnemu krivemu preroku Mahdiju v roke. Provincija Dongola, to je nilska dolina od drugih do četrtih kataraktov, od Vadi-Halfe do Korti-Dugijeta padla je leta 1885. Tukaj naj še omenim, da je imela administrativna provincija Dongola v teku tega stoletja razno velikost, pred okupacijo Mahdistov prištevala se je Dongoli samo nilska dolina od tretjih do četrtih nilskih padov (kataraktov), to je od Hanika do Korti-Dugijeta, medtem ko je odkazala lanska reokupacija angleško-egiptske vojske celo nilsko dolino od drugih do četrtih kataraktov administrativnej provincijalne upravi v Dongoli. Pred letom 1885 bila je Dongola pod egiptsko administracijo, ki se je bila že za časa Mohameda Alija začetkom tega stoletja popolnoma po francosko-angleških vzorih preustrojila. Čeprav je Egipt muslimenska dežela, bil je evropejski, to je kristijanski upliv vendar že pred dohodom Angležev tako mo-

gočen, da so ostajali predpisi el-korana mrtva beseda, kajti vlada se je preustrojevala polagoma, skoro bi rekel nevedé po kristijanskih vzorih.

Leta 1885 pade Dongola Mahdiju v roke, cel egiptski administracijski aparat je na mah uničen, besede in pravila el-korana zavlada vsemu javnemu življenju. Mahdi in njegovi namestniki, fanatični muselmani, so seveda strogo nato pazili, da se uvede zadnja črka el-koranskih predpisov v javno upravo.

Kakor je znano, izgnal je sirdar Kitchener-paša tekom lanskega leta na čelu egiptsko-angleške vojske po dolgih 11 letih mahdiste zopet iz Dongole. Kako so gospodarili fanatični mohamedovci tekom teh 11 let v Dongoli, kateri je vspeh el-koranske administracije, naj pokažejo sledeče številke:

Te dni je podal Chitty-bey, ki je hitro po vojaške okupaciji začel nabirati statistične informacije o dongolskej provinciji, jako zanimiv sestavek egiptskemu ministerskemu predsedniku v Kahiru. Po tem sestavku priobčila sta dr. Dawkins-bey in Clinton v tukajšnjem angleškem listu „Egyptian Gazette“ nekatere posameznosti, ki jih hočem tukaj posneti:

Število prebivalcev padlo je od 75.000 v letu 1885 na 56 426 v letu 1896. Zenski spol prevladuje v razmerju od 2/3 proti moškemu in to še bolj, če se pomisli, da so starci in otroci med moškimi v jako velikej večini. Moške v čvrstej dobi so mah-

disti pomorili, izgnali iz dežele, odpeljali kot sužnje v Sudan ali pa uvrstili jih med vojake in med delavce pri prisiljenih delih.

Obdelane zemlje bilo je leta 1885 79.000 fedanov (1 fedan = 734 m²). Leta 1896 je bilo le še okoli 27.000 fedanov obdelanih, velika večina rodovitnih polj v nilske dolini je opustošena lik puščavi. Število živine padlo je v istej perijodi od 38.000 na 12.000 glav.

Število sakij je dandanes 1545, medtem ko jih je bilo leta 1885 6451. Sakije so velika kolesa, ki zajemajo po vpreženih konjih in bivolihi nizko vodo iz nizkih kanalov, ter jo spravljajo na višje ležeča polja nilske doline.

Število palm (sadunosnih datlik) bilo je pred 11 leti nad 600.000, medtem ko danes ne preokračijo število 376.000.

Hitro po vojaške okupaciji lanskega leta razdelila se je provincija Dongola v 11 okrajev in na čelo vsakemu okraju je postavljen mamur (okrajni glavar), izbran izmed častnikov angleško-egiptske vojske v Dongoli. Na čelu provincijalne vlade v Dongoli je izvrstni Chitty bey kot mudir (deželni predsednik). Po tem takem je dosti upanja, da si nesrečna Dongola od posledic el-koranske, muhamedanske „kulture“ vsej v teku let zopet opomore.

(Konec sledi.)

5-20

list ravno tako odločno zagovarja in jih bo zagovarjal, kakor prej. Kdo se je pa v resnici izneveril katoliškim načelom, o tem naj si vest izpraša „Eco“.

Vsak narod ima pravico do obstoja, tedaj tudi Slovenci. V državnem zakoniku so nam razun te dovoljene še druge pravice, — da dovoljena in z jamčena nam je tudi enakopravnost z drugimi narodi.

Na žalost pa, da so te pravice enakopravnosti le na papirju. Za slednjo pravico se moramo še le dolgo boriti navadno, predno se nam prizna, kar je pa v mnogem slučaju ravno nasprotno. Koliko pravic se nam še dan za dnem prav vandalski tepta z nogami!

Kako spoštovanje uživa naš slovenski jezik bodi si v družabnem, bodi si v uradnem oziru po mestih, kjer bivajo Slovenci v velikem številu! Kako se prezira naše opravičene zahteve glede na ljudske šole po mestih!

Kako se prezira bodi si Slovenec ali pa slovenski jezik po višjih in često tudi nižjih c. kr. uradih, kjer so skoro izključno nastavljeni le italijanski uradniki!

Kako ostro se pazi na vsak najmanjši korak Slovenca, in se ga vodi nekako na vrvi malone celo v zasebnem življenju, med tem, ko imajo Italijani proste roke; pri nas se pazi na vsako besedo, bodi si po časnikih ali na shodih, ali celo na ulici, med tem ko imajo Italijani na prosto, govoriti in se izjavljati, kakor in kolikor se jim zljubi. Za Italijane večinoma ne obstoja policija — pač pa ima malo ne vsak Slovenec v mestu lastnega policaja!

Kaj ne, to ni nikaka enakopravnost! Dolgo časa je naše ljudstvo to mirno gledalo, a polagoma se je jelo razgrevati in terjati svoje pravice. Da govorim približno z besedami „kat.“ „L' Amica“, govorečega o dolžnostih vernega Italijana:

„Našega ljudstva sveta dolžnost je, pobijati vse, kar bi znalo škoditi veri, toda sveta dolžnost je tudi, da se upre napadom besnih Italijanov — irredentovcev, progresistov in sploh vseh, ki mu kraté pravice in mu jih teptajo v blato.“

Da, to je dolžnost slednjega pravega narodnjaka, jednako lajika, kakor duhovna! „Linzer Quartalschrift“, katero navaja „L' Amico“ v obrambo svojih načel in programa, piše:

„Ako razumemo pod nacijonalizmom pametno in redno ljubezen, nagnenje do svojega naroda, more katoliški duhoven, da on mora celó biti narodnega čutenja. Duhovnik je pravi sin naroda, rojen iz naroda, vzgojen in olikan v narodovem jeziku. Kakor duhovnik živi sredi med narodom, tako mora biti njegov prijatelj in svetnik. Zato je on dolžan ljubiti lastni narod in delovati za njegov blagor; on mora misliti, čutiti in delovati v narodnem duhu.“ To je dovolj jasno.

Vsilja se pa nam vprašanje: Je li omejen boj za narod, omejena ljubezen do naroda?

Da, in sicer oni boj, ki ni na pravični podlagi, ki se ne bori več za lastne pravice, ampak jih drugim narodom jemlje, — ki izvira iz prenapete ljubezni do naroda, iz oboževanja lastnega naroda!

Naš narodni boj ni protinraven, krivičen, zakaj mi se borimo še le za pravice, in sicer svoje lastne, ki se nam trdovratno jemljejo in ničijo.

Drugo je vprašanje, je li „Prim. List“ zatajil svoj kat. program, ko se je zjedini v narodnem postopanju in vprašanju s „Sočino“ stranko?

„Eco del Litorale“ trdi to, češ, da je „Sočina“ stranka liberalna, toda pozabi povedati, da sta slovenska državnozborna kandidata kandidovala na podlagi skupnega pisma avstrijskih škofov, ki so ga izdali pred volitvami.

To mora zadostovati vsakemu katoličanu.

Gospodje pri „Eco“ se gotovo spodtičejo o navedenem faktu radi „Soče“. Kar je bilo, res ni lepo, in smo obsojali in še obsojamo. Duhovščina slovenska in narod naš ž njim je obsojal tako pisanje. Hvala Bogu, da sedaj po združenju uima več povoda zato.

Na gori omenjeno opombo „Prim. L.“, kdo se je v resnici izneveril kat. načelom, o tem naj si vest izpraša „Eco“, je odgovoril zadnji: „Na našo izjavo, da ste se na šempeterskem shodu pomirili obe stranki slovenski, odgovarja današnji „Pr. L.“, da smo pozabili povedati, na kaki podlagi sta se zjedini, in sicer, da na krščanski podlagi v na-

rodnih prašanjih. Končuje pa, češ da bo njegova stranka vedno povdarjala in se oklepala zastave svojih kat. načel“.

Da pa to katoličanstvo ni tako čisto kakor navidezno pričajo razna fakta, izmej katerih naj tudi tukaj par omenim je dokazano.

Gospoda pri „Eco“ je še nedavno pisala jako povoljno in pohvalno o pastirskem listu mil. g. dr. Mahniča, rešujočim narodno prašanje. Maj drugim čitamo v omenjenem listu, da tiči rešitev narodnega prašanja v prašanju: Verujete v Jez. Krist.? Priznalno moramo priznati, da je „Eco“ konsekvntno pripoznala potrebo slov. šol in prepovedij v Gorici. A ob enem moramo tudi pripomniti, da s tem še ni izvršila svoje dolžnosti katoličanske, in da se na splošno marsikaj piše in trdi teoretiški, česar se praktiški ne izvaja, in se niti ne potrudi, da bi prevladala pravica — često se praktiški celó dobro in pravično stvar ovira, — in to je tudi pri „Eco“ bridka resnica. Menda se še spominja, kako se je lani napram „Prim. L.“ glede na njegovo prošnjo, naj se vsaj izjavi, da se gode Slovincem krivice v cerkvi sv. Ant., prezirljivo in katoliškemu duhu nasprotno vedla.

Kako je pisala „Eco“ za časa volitev o izgrelih; Slovenci so provzročitelji nemirov in razburjenja, kaj ne? Da, „Eco“ je lepo učila svoje čitatelje morale — z molčanjem. Ni li bila njena dolžnost, s svojega kat. stališča odločno se upreti takemu pohujšanju, kakor se je dajalo za časa volitev po mestu in krog mesta? Li odobruje „Eco“ tako očitno in nesramno kupovanje in podkupovanje glasov? Ako jej je toliko do vere, bi morala to obsojati kot nemoralno — ako jej je tudi toliko do svojega naroda, bi morala jednako obsojati, ako ne radi drugega, vsaj radi častne „avite culture“, katera pri tem strašno trpi!

Dalje bi bila morala „Eco“, ako bi bila hotela ohraniti isto „zastavo“, vse drugače se vesti o volitvah kot strogo in vedno čisto — katoliška. Mi mislimo namreč, da je „Eco“-va dolžnost se potezati tudi za to, kar je katoliškega, in ne samo opuščati to, kar je protikatoliškega, ozir. liberalnega. Morala bi se držati katoliškega načela: „Raje s katoliškim drugonarodcem kakor z liberalnim rojakom!“

Tudi pravičen mora biti katoličan svojemu bližnjemu, in sicer v vsem!

V premislek znana afera o enakopravnosti češkega jezika z nemškim. Jeli to prav, da katol. tal. poslanci niso vsaj glasovali za predlog; in s tem je bila „Eco“ zadovoljna, kakor se je posnelo iz načina poročanja. Poročilo se je glasilo: „Italijani so glasovali proti, ker so se bali, da bi se jednak odlok z ozirom na jezik izdal tudi za Primorje. Tako tedaj spoštujejo Italijani tudi katol. pravico!“

„Eco“ in kat. Italijani, naj vam bodo v vzgled pravega katoliškega postopanja v narodnem oziru nemški kat. poslanci, ki se nočejo družiti v krivici z nemškimi sorojaki liberalci. Tudi oni so narodni, toda ne pretirano narodni, ampak priznavajo pravico enakopravnosti tudi Slovanom, česar kat. Italijani niso storili.

Zadoščuj za sedaj! Upajmo! da se kmalu zbistre pojmi, in da se ugodno za skupno kat. stvar reši in konča pogubni boj med katoličani obeh narodnostij, zakaj:

Duobus litigantibus tertius gaudet — namreč: liberalizem, framazonstvo in židovstvo!

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. maja.

Nov uspeh čeških poslancev. Pod tem naslovom objavljajo nemško-liberalni listi najnovejšo vest, da je vlada preklicala izvrševalne naredbe glede uvedbe jezikovnih naredb za Češko in Moravsko. — Preje imenovani odloki, pišejo nemškutarski listi, so imeli namen, nekoliko omiliti razburjenost nemškega naroda, toda češki poslanci Herold, Kaizl in tovariši, ki imajo sedaj precejšnjo v oblast v rokah, niso popreje mirovali, dokler niso vlado prisilili, da je preklicala poslednje izdane izvrševalne naredbe. — Iz navedenih besedij je razvidno, da se je vlada že precej udala nemškim prenapetežem v kvar češkemu narodu, ter da je bila ta „izvrševalna“ naredba prevelike važnosti, kajti z njo se je marsikaj razveljavilo, kar določa jezikovna naredba. Vlada je vsled posredovanja odločnih čeških zastopnikov sedaj vsaj nekoliko ustregla zahtevam češkega ljud-

stva, poleg tega pa znova dokazala, da je bila jezikovna naredba nujna potreba z ozirom na enakopravnost češkega naroda. Sedaj je dolžnost vlade in merodajnih krogov, da pripoznajo to tudi za ostale slovanske narode, v prvi vrsti za Slovence.

„Iredente ni“, kriče v jedno mer lahonska glasila in z njimi vred drugi jednako „patrijotično“ misleči listi, kadar kedo nasprotnikov s temeljitimi dokazi hoče prepričati italijansko kliko o nasprotni resnici. Sedaj so pa Italijani sami pokazali, da je njihova trditev „iredente ni“ največja laž. Evo nastopni dogodek: V Povu pri Tridentu se je vršil ustanovni shod podružnica zloglasnega društva „Lega nazionale“, katerega se je neki vdeležilo blizu 3000 oseb. Prvi govornik predsednik dr. Taddei je obširno govoril o „zatiranju“ italijanskega naroda po Slovincih in Hrvatih. Iredentisti se jeli kričati „Abbasso!“ — proč ž njimi, vsled česar je nastal mej zborovalci velik nemir in pretep. Mladeniči trga Povo so klicali „Ev viva Austria“, vsi drugi pa so rjovel nasprotno. Policija je aretovala več iredentistov in socialstov. — Tako slove poročilo nekega liberalnega lista, ki gotovo ne bo pisal proti svojim italijanskim sobratom. Iz poročila je razvidno, da se je samo šoli odrasla mladina še drznila klicati „Ev viva Avstria“, mej tem ko so ostali navzoči deloma sramovali se tega vzklika, deloma pa celo naravnost izzivali domoljubne mladeniče z vzkliki, ki nikakor ne svedočijo avstrijskega patrijotizma. Konečno še treba pibiti, da se to ni godilo na slovanskih tleh, n. pr. v Primorju, tudi ne na nemških tleh, in jih teraj ni izzival ne Slovan in ne Nemec, marveč ta važno resnico potrjujoči škandal se je pojavil na čisto italijanskih tleh, v „laških“ Tirolah.

Iz grškega glavnega mesta so sedaj skoro popolno izostala vsaka poročila o raznih važnih dogodkih. Temu je neki vzrok vladina naredba, ki prepoveduje za nekaj časa odpošiljanje brzojavk v inozemlje. Iz vsega je sklepati torej, da se dogajajo v sredini Grške izvanredne stvari, o katerih vlada ne želi, da bi se razpravljalo v evropskih časnikih. Bije se, kakor se splošno zagotavlja, ljut boj mej kraljevim ministerstvom in Delyannisovo večino poslanske zbornice, ki ni zadovoljna s kraljevim in vladnim postopanjem. Nevarnost za kraljevo dinastijo je torej vedno večja in le zasluga evropskih velevlasti bo, ako se vzdrži na prestolu kralj Jurij in ostane prestolonaslednik princ Konstantin.

Grško-turška vojska je sedaj končana, kajti obestranska vrhovna poveljnika sta prejela stroga naročila, naj ustavita vsako nadaljno bojno akcijo, in vsprejelo se je že tudi, kakor smo poročali, sedemnajstnevno premirje. V tem času se morajo dognati pogoji, pod katerimi se sklene mir mej Grško in Turčijo. Prav lahko seveda ne bode šlo, kajti zahteve turškega sultana so preveč pretirane, da bi jih mogla Grška kratko malo vsprejeti. Vender se zatrjuje, da se s pomočjo velevlastij v nepredolgem času dožene sporazumljenje in sklene mir. Pri tej priliki ne bo odveč, ako preiščemo vspehe ravno minule vojske. Turčija se pač ne more preveč veseliti ravno priborjene zmage nad Grki, kajti gotovo je, da bi bila vojska dobila vse drugo lice, ko bi je ne bile tako omejile na Balkanu najbolj interesovane velevlasti in uropale Grkom nado na upor kristjanov v Makedoniji in v Epiru. Za vse sedanje vspehe se mora torej sultan zahvaliti le velevlastim, ki so mu pripomogle s svojim ravnanjem, da je neovirano zbral vso vojno moč ob epirski in tesalski meji. Potem takem sultan nima nikake pravice do Tesalijske, do ogromne odškodnine, marveč naj izkaže svojo hvaležnost nasproti velevlastim s tem, da privoli konečno v že dolgo časa zahtevane preosnove v krščanskih pokrajinah.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 24. maja.

(Katoliški hotel.) „Narod“ ne more, da bi ne lagal in z lažmi ne hujskal proti duhovnom. Tako je zopet v soboto skrpal notico: Katoliški hotel, kjer pravi, da klerikalci snujejo novo podjetje, katoliški hotel, kjer nameravajo v hiši „gdč. Pleškotove napraviti „absteige quartier“ za duhovne in seveda tudi gostilno. Potem pa pristavlja: „Dosljej so imeli krčmarji in hotelirji kolikor toliko zaslužka od duhovnov, prihajajočih z dežele v mesto, a klerikalni gospodje so se tudi tega polakomnili. Tendence vseh teh klerikalnih podjetij je, monopolizirati kar mogoče. Vzlic temu pa se najdejo še vedno obrtniki in trgovci, kateri verujejo sladkim besedam klerikalnih

gospodov". — Na vsej tej notici je resnično samo to, da je tiskovno društvo kupilo hišo gđe. Pleškotove, ker se drži posestva tisk. društva. Vse drugo je od konca do kraja izmišljeno. — Nekoliko več časnikarske časti in dostojnosti bi gospoda vendar le morala imeti.

(Iz Bele krajine) 21. maja. „Slovenec“ sporočal je že večkrat, kako se vršijo na Hrvatskem „proste“ volitve v sabor. Neverjetno je, kaj vse počne mažaronska stranka, da bi preprečila izvolitev neodvisnega poslanca. Naj navedem tu izpisek iz pisma, katero mi je pisal moj nekdanji sosed, sedaj kaplan nekje na Hrvatskem. Piše mi to-le: „Jaz sem v pregnanstvu. Razpisali so volitve v sabor. Borite se v mojem kotaru dve stranki, mažaronska in hrvatska. Jaz sem pristopil kot Hrvat in svečenik hrvatski stranki in agitiral. Ker nasprotna stranka ne more ne z mito, ne s pijačo nič opraviti, poslužila se je sile. Zdaj zapirajo jednega za drugim. Ko sem se v petek vračal od obhajila, zvedel sem, da me žandarji preganjajo in iščejo v župnišču, dan preje pa sem dobil ta-le odlok: Br... Veleč. župnemu uradu v N... Zaradi puntanja ljudstva in razširjanja prevratnih načel, zabranjuje se kaplanu N. N. vsak pristop v N. in N. kr. kot. oblast v N.“ — V zadnjem kraju, v katerega mu je prepovedan „vsak pristop“, je za kaplana, torej ne sme iz hiše. Da bi se torej izognil še večjim neprilikam, šel je, kakor mi piše nadalje, v Zagreb, kjer hoče ostati do konca volitve. Res: Extra Hungariam non est vita.

(Požar.) V Gorenjih Domžalah je dne 19. t. m. ob 11. uri po noči pogorelo poslopje Fr. Mazovca. Zgorelo je podstrešje in veliko slamnikarske robe. Škode je do 2000 glđ. Posestnik je bil le za 975 glđ. zavarovan.

(Vtonil je) dne 16. t. m. v Kokri Lovr. Slabanja. Truplo so dobili 18. t. m. pri mlinu Jakoba Buzaja na Suhi.

(Iz Gorice.) Umrli je dne 21. t. m. po dolgi, mučni bolezni v Gorici preč. o. Rafael O b l a k, provincijal širske kapucinske provincije v 56. letu svoje starosti. — Blagi pokojnik se je porodil dne 24. maja 1841 v Skofji Loki ter l. 1862 stopil v red kapucinski. Po slovesnih obljubah je bil l. 1866 posvečen v mašnika v mestu Bozen na Tirolskem. Pozneje bil je prestavljen v Gorico, kjer je dolgo vrsto let deloval v čast božjo in v prid svojega bližnjika. Neumorno delavnega redovnika izvolila si ga je provincija trikrat svojim provincijalom. Blagi pokojnik je bil priljubljen in spoštovan ne samo od svojih sobratov, marveč vžival je splošno spoštovanje ne le pri č. duhovščini, temveč tudi pri posvetnjakih. Mir in pokoj njegovi blagi duši! Vsem njegovim znancom ga pa priporočamo v blag spomin.

(Pošta v Biljah na Goriškem.) Dne 1. rožnika 1897 odpre se v Biljah na Goriškem nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštnohranilničnega urada. Zvezo bode imel s poštnim uradom v Gorici po vožnej pošti Miren Bilje-Vertojba-St. Peter in Gorica (mesto dosedanje pešpošte Miren-Gorica).

(Velikovško „Narodno šolo“) družbe sv. Cirila in Metoda si je v pondeljek dne 17. t. m. ogledal g. dež. predsednik baron Schmidt-Zabierov. Prišel je ob 4. uri popoldne v spremstvu okr. glavarja Kreuter-ja in komisarja bar. Ott-a, ogledal si šolo ter se dalje časa razgovarjal s č. sestro predstojnico.

(Iz Celovca) dne 21. maja: Znamenja kažejo, da naznanjeni lisjak, imenovan „Kmetški list“, kmalo pride iz temnega nemčurskega brloga na dan, da seje strup med naš narod. Zato na stražo in delo zoper novega nasprotnika!

(Nemška zagrizenost.) Iz Celovca, dné 21. t. m.: Ohola in brezobzirna zagrizenost naših nasprotnikov-mogočnejev, ki so se dostikrat vzredili le ob slovenskem kruhu, se je opisala že večkrat. Osvetljuje jo znova sledeči slučaj, ki se je, kakor čujem, nedavno dogodil tukaj v Celovcu. Slovenski kmet je pri tukajšnji koroški hranilnici vložil prošnjo za posojilo. Kot prilogo je dodal slovensko zavarovalno knjižico banke „Slavije“. Zbog tega, tako se govori, so mu vrnili prošnjo, češ, da ni popolna, ker ne razumejo, oziroma nočejo razumeti slovenske knjižice!! Gospoda pri koroški hranilnici je začela torej posnemati gospodo pri celovski trgovinski zbornici, ki tudi ne zna slovenski! To kaže, kako daleč je že vskipela podivjana strast nekaterih

ljudij zoper vse, kar je slovensko! In ko se branimo zoper tako nasilstvo, pa pravijo, da — hujskamo. Koliko slovenskega denarja tiči v koroški hranilnici! Koliko slovenskih kmetov je že pogrnala na boben, se mastila potem s slovenskimi novci, a sedaj ohola gospoda v svoji ošabnosti niti slovenske besede noče več poznati. Slovenski kmetje, to vam mora vendar odpreti oči, da se spametujete, da se varujete nasprotnikov in vedno tesneje oklepate domačinov, domačih naprav in zavodov. Svoji k svojim! —rn—

(Ogromno delo.) Knjižnica v Berlinu je kupila kolosalno književno delo: „Zbornik kitajske umetnosti in književnosti“. Tiskal je to delo prvič od l. 1736—1796 učeni Kitajec Chiang-Thing-Hsi, a samo v 100 izvodih. Sedaj je izšla druga izdaja. Vse delo se deli na šest oddelkov: slovstvo, filozofija, astronomija, prirodoslovje, ekonomija in industrija. Obsega 1200 zvezkov po 200 stranih. Bogata je tudi s slikami. Velja pa 1200 mark. Kitajski naslov je: Ku Kir-Thu Shu-Shu-Cst-Cshheng.

(Za gojitelje špargeljnov.) V 20. številki lista: „Praktischer Rathgeber in Obst- und Gartenbau“ objavlja neki Hornbogen svoj način, kako goji to rastlino, da ima že sredi aprila mnogo lepo razvitega blaga na razpolago. Zložnik „Trowitzsch & Sohn in Frankfurt a. O.“ pošlje številko brezplačno vsakemu, ki se za to zanima.

(Iz kasarne.) Podčastnik: Infanterist Vojak nikar se tako neumno ne smijajte, kakor Homer, ko se je oženil s staro Odisejo.

(Na pošti) Kmet: Dajte mi marko za pismo. — Za dva, tri, pet ali deset krajcarjev? — Kmet: Ej, ker sem danes oves dobro prodal, dajte mi eno za deset.

Telegrami.

Dunaj, 24. maja. V seji držav. zbora danes levica nadaljuje obstrukcijo. O vsaki posamezni prošnji zahteva glasovanje po imenih ter deset minut presledka pred vsakim glasovanjem. Seja se nadaljuje.

Budjevice, 23. maja. Včeraj sta blizu postaje Steinkirchen trčila dva tovarna vlaka. Težko ranjena sta dva sprevodnika, razbitih šest voz.

Wörishofen, 24. maja. Župniku Kneippu se je stanje nekoliko zboljšalo, vendar pa je prav malo nade, da popolno okreva.

Zagreb, 23. maja. Do zdaj je izvoljenih 57 pristašev vladne stranke, 25 poslancev zedinjene opozicije, 2 Frankovca in 2 divjaka. Volitev se mora še vršiti v sv. Ivanu Žabno in v Bošnjacih, kjer so oblasti ustavile volitev. V obeh okrajih je zedinjena opozicija do zdaj imela večino. Radi nepostavnega postopka volilne komisije v Petriciji, Jaski in Nuštru je vložen protest. Tudi tukaj je zedinjena opozicija imela večino, ali so oblasti znale na razne načine zabraniti volilcem, da niso mogli na volišče. Mej izvoljenimi opozicijskimi poslanci je pet duhovnikov, dočim mažaronska stranka nima nobenega katoliškega duhovnika.

Madrid, 24. maja. Zunanji minister Te-tuan je na prošnjo ministerskega predsednika umaknil svojo ostavko.

Atene, 24. maja. Vsi tukajšnji listi se pridružujejo mnenju ministerskega predsednika Rallija, da vlada ne more vsprejeti stavljenih pogojev, ter se sklicujejo na znano noto grofa Muravjeva, kjer se glasi, da napadovalec ne sme imeti od eventualne zmage nikake koristi, in konečno naglašajo, da je v resnici Turčija pričela vojsko, ker za počenje revolucije drži društva „Hetairia“ vlada ne more biti odgovorna.

Atene, 24. maja. Poroča se, da se takoj snide poslanska zbornica, ko bodo znani mirovni pogoji obeh bojujočih se delov.

Carigrad, 24. maja. V soboto so se sošli evropski poslaniki k daljšemu posvetovanju. Turška armada v Tesaliji obstoji iz 65.000 pešcev, 1500 konjenikov in 204 topov.

London, 24. maja. „Times“ poroča iz Carigrada: Poslaniki so prejeli navodila, kako naj pojasne mnenje velevladstij glede zahtev turške vlade nasproti Grški. Odstop Tesalije

Turčiji se nikakor ne sme privoliti, pač pa se sme strateško spremeniti tesalska meja. Zahtevana odškodnina se mora znižati, nasprotno pa se spremeniti nekatere pogodbe.

Neprekosljivega učinka je

Tanno-chinin tinktura za lase.

Okrepčuje in ohranja lasišče in preprečuje izpadanje las. Cena 1 stekl. z rablilnim navodom 50 kr.

Jedina zaloga 57 17 2

lekarna M. Leustek v Ljubljani,
Resljeva cesta šte. 1, poleg mesarskega mosta.

Umrli so:

21. maja. Ivan Bezek, strojevodje sin, 7 let, Resljeva cesta 16, škrtalica.

22. maja. Ivan Bellö, delavčev sin, 5 dni, Pred konjarnico 4, krč v čeljusti.

V bolnišnici:

19. maja. Jožef Trampuš, delavec, 70 let, Tuberculosis pulm.

20. maja. Marija Ručgar, gostija, 56 let, srčna hiba.

21. maja. France Lušin, gostjač, 80 let, ostarelost.

Tujci.

21. maja.

Pr' **Stonu**: Krainz iz Ilir. Bistrice. — Pollak iz Boglara. Scalatari iz Gorice. — Tollazzi iz Logatca. — Levi iz Stuttgart-a. — Hofmann iz Monakovega. — Hohn, Fischer, Semen, Kircher z Dunaja. — Schmidinger iz Kamnika. — Adolf iz Bolzana. — Klemenčič iz Novega Mesta. — Fürst iz Zagreba.

Pri **Maliču**: Landeker iz Monakovega. — Horowitz, Schaeferl, Feilhuber, Baek, Nirschy, Mahler, Szeps, Bock, Schwank, Eisenstädter, Sperling, Kohn, Gerl, Kreutzer z Dunaja. — Pečetova, Naiberger iz Loža. — Huber iz Merana. — Obereigner s Snežnika. — Hitti iz Grada. — Gačič iz Klatovov. — Brund iz Sternberg-a.

Pri **Lloydu**: Debevec iz Postojine. — Kaučič iz Linca. — Derjan iz Semiča. — Zure iz Žužemberka.

Pri **Južnem kolodvoru**: Wiessl z Divače. — Grader z Dunaja. — Goldstein iz Broda. — Valentin z Reke.

Pri **bavarskem dvoru**: Oman iz Maribora. — Nanut iz Gorice.

Pri **avstrijskem caru**: Birardo iz Dovjega. — Arsenik iz Begunj. — Barthol iz Rakeka.

Tržne cene v Ljubljani

dné 23. maja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st. . . .	8 30	Špeh povojen, kgr. . .	— 66
Rež, „	6 20	Surovo maslo, „ . . .	— 80
Ječmen, „	5 20	Jajce, jedno	— 2
Oves, „	6 30	Mleko, liter „	— 10
Ajda, „	7 20	Goveje meso, kgr. . .	— 64
Proso, „	5 —	Telečje „	— 62
Koruz, „	5 —	Svinjsko „	— 70
Krompir, „	2 20	Koštrunovo „	— 40
Leča, hktl.	10 —	Piščanec „	— 50
Grah, „	12 —	Golob „	— 18
Fižol, „	10 —	Seno, 100 kgr.	— 2 40
Maslo, kgr.	— 94	Slama, 100 „	— 1 78
Mast, „	— 74	Drva trda, 4 kub.m. .	— 6 40
Špeh svez, „	— 70	„ mehka, 4 „	— 4 50

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
22	9. zvečer	726.0	15.8	sr. jzah.	oblačno	
23	7. zjutraj 2. popol.	723.2 722.9	13.6 16.1	sl. jzah. sr. jug	dež „	19.1
23	7. zvečer	723.6	14.6	sr. jzah.	oblačno	
24	7. zjutraj 2. popol.	724.4 724.5	14.1 19.9	sl. jzah. „	oblačno „	2.5

Srednja temperatura sobote 15.4°, za 0.5° nad normalom.
Srednja temperatura nedelje 14.8°, za 0.2° pod normalom.

362 1—1

Josip Stussiner, c. kr. poštni kontrolor, javlja v svojem kakor v imenu svoje matere, svoje sestre in vseh ostalih sorodnikov žalostno vest o smrti svojega strica, gospoda

Andreja Muleja

c. kr. računskega revidenta v p.

ki je včeraj, v nedeljo ob polu dveh popoldne po kratkem, težkem trpljenju, previden s svetimi zakramenti za umirajoč, v 73. letu svoje dobe blažen v Gospodu preminol.

Pogreb bode jutri v torek, dné 25. maja t. l., ob štirih popoldne od Medijatove hiše na Dunajski cesti št. 15 na pokopališče pri sv. Krištofu.

Svete zadušne maše brale se bodo v župni cerkvi Marijinega oznanjenja.

Prosi se tihega sožalja.

V Ljubljani, dné 24. maja 1897.

